

מאורות אל העבר

ב אב תשיב | 24/07/1952

מאת לשכת העיתונות הממשלתית, ויקיפדיה

הזהב הלבן מים המוות

קרוב לארבע שנים עמדו המכונות דוממות. מפעלי חברת האשלג הארץ ישראלית, אחד הסמלים הגדולים של התנועה הציונית ומפעל חיון של המהנדס משה נובומייסקי, הושבתו בימי מלחמת העצמאות. החזון הגדול של מהנדס המכרות מסיביר, שהקים לתחייה את ים המלח ואת הערבה, נראה כי אבד לבלי שוב. הירדנים החריבו את המפעל בצפון ים המלח שנותר בשטחם, והתפיסה הכלכלית המפא"יניקית של מדינת ישראל לא עודדה את פיתוח היוזמה הפרטית במפעל שנותר בסדום. בב' באב תשי"ב (24.7.1952), לאחר שהחברה הולאמה, החלו מפעלי חברת האשלג לפעול שנית, הפעם בניהול ממשלתי. הזהב הלבן של מחצבים מים המלח הפך לאחד ממוצרי הייצוא המרכזיים של ישראל. הניהול הממשלתי (כדרכו...) לא צלח במיוחד, ועשור ומחצה לאחר מכן נמכרה חברת האשלג לחברת "כימיקלים לישראל" ומאז היא בבעלותם של האחים עופר. לצד היותה של החברה מפעל חשוב ורווחי ומקור תעסוקה מרכזי לערי הדרום, נמתחה במשך השנים ביקורת על היקף התמלוגים של החברה למדינה ועל סוגיות של איכות הסביבה ופגיעת החברה בים המלח ובמוקדי התיירות שסביבו.